

der Behandlingen af denne Sag blevet fremhævet, at herved særdeles eminente Udgifter pøster ere fremkomne, som, foruden at de vistnok have et større Omfang, end ved en bedre Ordning behøvedes, lægge Beslag paa Statens Kræfter paa en Maade, der, idetmindste som man ved Reformens Indførelse under een Bestyrelsesgreen hidtil er vant til at see Udgifterne fordeelte, hæmmer Folkeunderviisningen i andre Retninger. Det Anførte gjælder i meget høj Grad denne Post; det er saaledes bekjendt, for ikke ellers at dvæle forlænge ved Talsførrelser, at det omtrent er 150,000 Rbd., der absorberes om ikke direct af Statskassen, saa dog ved Udelse af Staten under forskjellige Former, til det lærde Skolevæsen, medens den Deel, som dertil bidrages fra deres Side, der direct ved Underviisningen nyde Godt deraf, udgjør en saare ringe Deel, efter Budgettet taar 27,500 Rbd. Dette Spørgsmaal vilde dog her ikke kunne være Gjenstanden for en saa særegen Opmærksomhed, naar det ikke ved forskjellige Lovarbejder, der have været behandlede her i Salen angaaende det lærde Skolevæsen, allerede for en Deel havde fundet denne, og naar der ikke tillige havde vilst sig Erkjendelsen heraf under selve denne Bestyrelsesgreen ved de til denne Branche forlangte Bevillinger. Det viser sig saaledes i Finantslovudkastet i Aar, at man, for at dvæle ved den Post, jeg særligt fremhævede, har forhøiet Contingentet eller Bidragene fra dem, der nyde Underviisning ved een Underviisningsanstalt i Landet, nemlig Sorøe Academie, fornemmelig vel grundet paa de Forhandlinger og, om jeg mindes ret, endog Resolution derom, som tidligere har fundet Sted paa Rigsdagen, men at man derved er standset og ikke har gjort Anvendelse deraf ved hele det øvrige Underviisningsvæsen i denne Retning. Jeg troer derfor, at det ogsaa her vilde være en nyttig Veiledning til Behandlingen af denne Branche, naar man kjendte de Anskuelse, som derom bevæge sig hos vedkommende Bestyrelse. Der kunde jo vel i dette ligesom ved det foregaaende og i flere lignende Anliggender rettes særlige Interpellationer til Ministrene; men jeg troer, at det baade mere vilde optage Thingets Tid,

og at det desuden er nødvendigt, forinden man skrider til disse Spørgsmaals Behandling, for deres finantsielle Vedkommende, at man, saavidt Regjeringen er istand dertil, og det tør vel antages nu at være Tilfældet, benytter denne Sags foreløbige Behandling, til at komme til Kundskab herom. Det Samme vil maaskee ogsaa kunne gjælde om en Post, der har været meget omtvistet, og har været Gjenstand for en ikke fuldendt Lovbehandling, nemlig det Kongelige Theater, der denne Gang omtrent figureerer paa samme Maade i Finantslovudkastet, som ved tidligere Leiligheder, og om hvilket det kunde være saa meget nyttigere at kjende vedkommende Ministeriums Anskuelse, som et Lovforslag, som sagt, allerede tidligere derom har foreligget til Behandling, et Lovforslag, der dog netop i den seneste Tid i et af sine Punkter har fundet en Afviselse, hvilket end mere kunde foranledige til det Spørgsmaal, om Regjeringen agter at fremkomme med dette eller noget lignende, eller om den i det Hele agter at stille Theatrets Forhold til Staten paa et andet Standpunkt end det hidtil til stor Besvær for Statskassen og ikke til Gavn for selve Institutionen har befundet sig paa. Jeg stulde endnu kun tillade mig et Spørgsmaal til Regjeringen, der knytter sig til Dyringer af den høitærede Finantsminister, hvori han bemærkede, at man ved Behandlingen af Toldindtagten gjerne kunde stille sig den tilkommende samlede Stats Indtægt for hele Riget for Die. Det Samme vilde da vel ogsaa kunne til at gjælde Postintraderne.

Der er for Øieblikket i det Hele taget en forunderlig Uoverensstemmelse mellem disse to Statsindtægter tilføede derved, at, medens man angaaende den Eine allerede har fremlagt et Lovforslag, som tilsigter en bestemt Statseenhed, saa er denne endnu ikke tilføede med Hensyn til Postintraderne, forsaavidt angaaer en Ligelighed i Brevportoen, saa den for Øieblikket er ikke lidet, jeg troer det tre- eller fire-dobbelte, høiere end den er for Danmark eller Slesvig. Dette Spørgsmaal er jo ingenlunde noget specifikt holsteensk, da Brevverlingen med Holsteen ligesuldt eller i alt Fald i en væsentlig Grad ogsaa vedkommer Danmark,